

274

ТӨВ АЙМГИЙН ЗУУНМОД СҮМЫН ЗАСАГ ДАРГЫН ЗАХИРАМЖ

2023 оны 04 сарын 20 өдөр

Дугаар A/144

Зуунмод

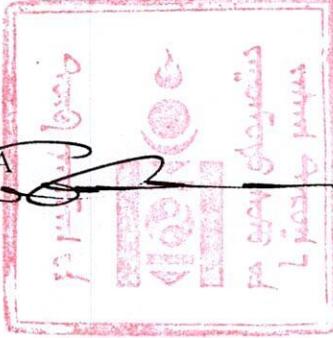
Г Сумын 2023 оны хөгжлийн жилийн төлөвлөгөө батлах тухай

Монгол Улсын Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хуулийн 66 дугаар зүйлийн 66.1, Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлт, түүний удирдлагын тухай хуулийн 10 дугаар зүйл, Зуунмод сумын Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2020 оны 12 дугаар сарын 17-ны өдрийн 01 дугаар тогтоолыг тус тус үндэслэн **ЗАХИРАМЖЛАХ** нь:

1. Зуунмод сумын “2023 оны хөгжлийн жилийн төлөвлөгөө”-г хавсралтаар баталсугай.

2. Төлөвлөгөөнд тусгагдсан арга хэмжээний хэрэгжилтийг хагас, бүтэн жилээр заалт тус бүрээр нь холбогдох мэргэжилтэн албан хаагчдаар гаргуулж, хяналт шинжилгээ үнэлгээ хийж, холбогдох дээд шатны байгууллагад заасан хугацаанд тайлагнаж ажиллахыг Хяналт-шинжилгээ үнэлгээ, дотоод аудит хариуцсан мэргэжилтэн (Р.Цэрэнпагам)-д даалгасугай.

3. Захирамжийн хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг Засаг даргын Тамгын газрын дарга (Г.Батжаргал)-д үүрэг болгосугай.

ЗАСАГ ДАРГА Ч.САРАНГЭРЭЛ

Зуунмод сумын Засаг даргын 2023 оны 04 дугээр
сарын 20-ний одрийн 14 дугаар захирамжийн хавсралт.

ЗУУНМОД СУМЫН 2023 ХӨГЖЛИЙН АЖЛЫН ТӨЛОВЛӨГӨӨНИЙ ТОВЧОО

№	Бүлэг	Зорилтын гарчиг	Зорилт		Агаа хэмжээ
			Агаа	Хамгийн	
1	“Ковид-19” цар тахлаас үүдэлтэй эдийн засаг, нийгмийн хүндэрлийг даван туулах бодлого	1.1.“Ковид-19”	2	4	
		2.1. Эрүүл мэнд	3	11	
		2.2. Хөдөлмөр, нийтмийн хамгаалаал	3	7	
		2.3. Биений тамир, спорт	1	3	
		2.4. Боловсрол	2	8	
		2.5. Үндэсний бахархал, өв соёл	4	8	
		3.1. Эдийн засаг, төсөв санхүү	2	13	
		4.1. Газар тариалангийн үйлдвэрлэл	1	4	
		4.2. Мал аж ахуйн үйлдвэрлэл	1	6	
		4.3. Мал эмнэлэг	1	4	
		4.4. Үйлдвэрлэл, Үйлчилгээ	1	6	
		5.1. Ногоон хөгжил	5	25	
		5.2. Аялал жуулчлал	1	3	
		6.1. Төвийн бусийн тулгуур төв –Зуунмод хот	2	12	
		6.2. Хотын тохижилт, шинэчлэл	1	9	
		6.3. Орон сууд, нийтийн аж ахуй	1	8	
		6.4. Зам гээвэр, харилцаа холбоо	2	6	
		6.5. Газрын харилцаа	1	8	
		7.1.“Цахим Зуунмод” төрийн үйлчилгээ	3	8	
		7.2. Мэргэшсэн, хариуцлагатай төрийн алба	3	9	
		7.3. Амар тайван, аюулгүй нийгэм	1	6	
		7.4. Архив, албан хэрэг хотлөлт	1	2	
		7.5. Гадаад харилцаа, хамтын ажиллагаа	1	4	
		7.6. Батлан хамгаалах	1	1	
		8.1.Аймгийн түүхт ой утсан бүтээлч ажил	1	4	
7	Засаглалын бодлого				ДҮН
8	Төв аймгийн түүхт ой утсан бүтээлч ажил		45	179	

ЗУУНМОД СУМЫН 2023 ОНЫ ХӨГЖЛИЙН ЖИЛИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

№	Үндэслэж буй бодлогын баримт бичийн дугаар	Зорилт	Хэрэгжүүлэх Үйл ажиллагаа	Шалтуур Үзүүлэлт	Суурь түвшин	Зорилтот түвшин, ҮРДҮН 2023 он	Шаардлагах хөрөнгийн хэмжээ, эх Үүсвэр /сая.төгр/	Үндсэн Оролцогч	Хэрэгжүүлэх байгууллага
1	Сумын ЗДУАХ-ийн 1.1.1	1.1.1. Иргэд олон нийтийг “Ковид-19” цар тахлаас урьдчилан сэргийлэх ага хэмжээг хэрэгжүүлж, ноөцийн бэлэн байдлыг хангана.	1.1.1.1.Сумын комиссоос эрдээлийг үнэлэх, бууруулах хариу арга хэмжээний бэлэн байдлыг хангах, иргэд олон нийтэд урьдчилан сэргийлэх сургалт сурталчилгаа зохион байгуулж мэдээллээр хангах, болзошлуу үаулын хор хөөөлийг бууруулна.	Ондгой гамшигийн Сургалтын тоо	6	6	УТ, ОНТ, Сумын Шуурхай штаб	Төрийн болон төрийн бус байгууллага, иргэн	
2		1.1.2.1.Шинэ болон сэрийн тархаж байгаа халдвараас урьдчилан сэргийлэх сургалт, зохион байгуулна.	1.1.2.1.Шинэ болон сэрийн тархаж байгаа халдвараас урьдчилан сэргийлэх сургалт, зохион байгуулна.	Хамрагдсан хүний тоо	14670 давхардан тоогоор	14750	УХО, Хандив тусламж	ҮХО, Хандив тусламж НБМэргэжи лтээн	
3	Сумын ЗДУАХ-ийн 1.1.2	1.1.2.Урьдчилан сэргийлэх, эрүүл мэндийн тусламж, Үйлчилгээний хариу арга хэмжээний бэлэн байдлыг хангана.	1.1.2.2.Өрхийн эрүүл мэндийн төв, тусламж Үйлчилгээнд шаардлагатай төхөөрөмж, оношлуураар хангана.	Ханагдсан оношлуурын эзлэх хувь	70%	74%	УХО, Хандив тусламж	ЗДТГ, НБМэргэжи лтээн	
4		1.1.2.3.Сургууль, цэцэрлэгийн хүүхдүүдийг томуулийн вакцинд бүрэн хамруулна.	1.1.2.3.Сургууль, цэцэрлэгийн хүүхдүүдийг томуулийн вакцинд бүрэн хамруулна.	Хамрагдсан хүүхдийн хувиар	97%	100%	Улсын төсөв	ЗДТГ, НБМэргэжи лтээн	

ХОЁР. ХУНИЙ ХӨГЖЛИЙН БОДЛОГО

2.1. ЭРҮҮЛ МЭНД

5		2.1.1.1. Эрүүл мэндийг дэмжих үйлчилгээг бий зонхилон тохиолдох халдварт бус өвчний эрг илрүүлэгт хамралтын хувь	Зонхилон тохиолдох халдварт бус өвчний эрг илрүүлэгт хамралтын хувь	Артерын даралт-11.1% Чихрийн шижкин, хэв шинж-7.33% Хохний өмөн-11.33%	20% 15% 20%	Улсын төсөв, ОНТ ЗДТГ, НБМ
6	2.1.1. Нийгмийн эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээг өргөжүүлж, иргэдийн урьдчилан сэргийлэх, эрг илрүүлэх үзлэг, оншилгоо шинжилгээнд хамрагдалтыг нэмэгдүүлэн сэрийлж болох нас түвшинг	2.1.1.2. Эрүүл мэндийн боловсрол олгох, эрүүл хооллох, дасгал хөдөлгөөн хийх дадал хэвшүүлэх аянт өрнүүлж, таргалалтын түвшинг бууруулна.	Сургалтын тоо Илүүдэл жинтээ бууруулсан хүний тоо	5 451	7 600	Улсын төсөв, ОНТ ЗДТГ, НБМ/эрэжи лтэн
7	Сумын ЗДУАХ-ийн 2.1.1	2.1.1.3. Осол, үрьдчилан сэргийлэх, хүртэлх насны хүүхдийн осол гэмтлийн баралтыг шалтгаант нас баралтыг нөлөөллийн ажлыг зохион байгуулна.	5 хүртэлх насны хүүхдийн нас баралтад ахуйн осол гэмтлийн шалтгаант нас баралтын тоо	-	-	Улсын төсөв, ОНТ ЗДТГ, НБМ/эрэжи лтэн
8		2.1.1.4. Хавдрын эсрэг “Эрүүл Төв аймаг” хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэн, хорт хавдрын эрт Усийн илрүүлгийг нэмэгдүүлж, нас баралтын түвшинг бууруулна.	Хавдрын нийт өвчлөлийн эрт Усийн илрүүлгийн хувь	Элэгний хорт хавдар 35% 20%	Улсын төсөв, ОНТ Хөхний өмөн-52% 67%	ЗДТГ, НБМ/эрэжи лтэн
9		2.1.1.5. “Эрүүл хүүхэд” хөтөлбөр хүүхдийн шудний үрьдчилан сэргийлэх хамрагдлыг нэмэгдүүлнэ.	Үзлэгт хамрагдсан хүүхдийн тоо	5152	6365	Улсын төсөв, ОНТ ЗДТГ, НБМ/эрэжи лтэн

10		2.1.1.6. БЗДХ, сурьеэ өвчний эрг илрүүлэгт зорилтот насын хүн амьг хамруулж, эрг илрүүлгийн эрчимжүүлийн.	Халдварт өвчний идэвхтэй илрүүлэгт хамруулсан хүний тоо	БЗДХ- 736 Сурьеэ- 2402	1000 2450	Улсын төсөв, ОНТ	ЗДТГ, НБМэргэжи лтэн	ӨЭМТ
11		2.1.2. Хүн төвтэй, стандартад нийцсэн эмнэлгийн туслаамж, үйлчилгээг тэгш хүртээмжтэй хүргэнэ.	2.1.2.1.“Эрүүл эхээс эрүүл хүүхэд” хэрэгжүүлж, эхийн эндэгээл-0 гарахгүй, 5 хүртэлх насын хүүхдийн эндэгдлийг бууруулна.	Жирэмсний эрт усийн хяналт хувь Эхийн эндэгээл-0 0-5 хүргэлх наасны хүүхдийн эндэгдэл	84.83% -	92% -	Улсын төсөв, ОНТ	ЗДТГ, НБМэргэжи лтэн
12	Сумын ЗДУАХ-ийн 2.1.2	2.1.2.2. Сумын хүн амд эрүүл мэндийн даатгалын анхан шатны багтын туслаамж үйлчилгээг бүрэн Узүүлж, иргэн бүрийг Урьдчилан сэргийлэх Үзлэг /бүгд/ 10806 сэргийлэх Үзлэг оншилгоонд жил бүр хамруулна.	Ирээн бүрийг Урьдчилан сэргийлэх Үзлэг хамрагдсан иргэдийн тоо	Урьдчилан сэргийлэх Үзлэг /бүгд/ 10806	13200	Улсын төсөв, ОНТ	ЗДТГ, НБМэргэжи лтэн	ӨЭМТ
13	2.1.3. Мэндийн салбарын тэгш хүртээмжтэй, чанартай Үйлчилгээ Узүүлэх нөхцөлийг бурдуулж, хүний нөөцийн ур чадвар, нийгмийн хамгааллыг сайжруулна.	2.1.3.1. 50 ортой хүүхдийн эмнэлэг, аймгийн түшигтэй төв“Оношилгооны байгуулна.	Хүүхдийн Нэгдээн түшигтэй төв” Байгуулагдсан байх	-	1	Улсын төсөв, ОНТ	ЗДТГ,	ГХБХБГ, Аймгийн ЗДТГ
14	Сумын ЗДУАХ-ийн 2.1.3	2.1.3.2. Орхийн эрүүл төвийн төхөөрөмжийн стандарт хангалтыг нэмэгдүүлж, ашиглалтыг сайжруулна.	Тоног төхөөрөмжийн стандарт хангалтын хувь	69.0%	69.5%	Улсын төсөв, ОНТ	ЗДТГ, НБМэргэжи лтэн	ӨЭМТ
15		2.1.3.3. Хүний нөөцийг хангалт, чадвар, нийгмийн хамгааллыг сайжруулна.	Хөнтөлөлтэй нөхцөлөөр орон байраар хангагдсан эрүүл мэндийн ажилтын тоо (Өссөн дүнгээр)		4	6	Улсын төсөв, ОНТ	ЗДТГ, Нийгмийн Бодлогын Мэргэжилтэн

2.2. Хөдөлмөр, нийгмийн хамгаалал										
		2.2.1. Гэр бүл, амьин бүлгүүдэд ээлтэй хөгжил, оролцоо, хамгааллын орчныг бүрдүүлнэ.	2.2.1.1.“Гэрлэх ёслол”-ын өргөө байгуулж, гэр буулийн баг бэх харилцааг дэмжих үйл ажиллагааг тогтмолжуулна	Гэрлэх ёслолын өргөөтэй болсон байх	УТ, ОНТ	Сумын ЗДТГ				
16	Аймгийн ЗДУАХ-ийн 2.5.1			-	1	НБХ, ГБХЗХГ ХОХБТХ				
17		2.2.2. Хүн амьин бүлгүүдийн ялагатай хэрэгцээ, шаардлагад нийцүүлэн нийгмийн хамгаалал, даагтад хамрагдах нехцэлийг бүрдүүлнэ.	2.2.2.1. Малчин, хувиараа хөдөлмөр оюутнуудыг эрүүл мэндийн болон нийгмийн сайн дурын хамруулна.	Сайн дурын эрхлэгч, хамрагдсан даатгалд иргэдийн тоо /өссэн дүнгээр/	4998	5200	ХЭДС	Сумын ЗДТГ	НБХ,	
18	Сумын ЗДУАХ-ийн 2.2.2.		2.2.2.2. Зорилтот бүлгийн өрхүүдэд чиглэсэн амьжиргаа дэмжих төсөл хэрэгжүүлнэ.	Амьжиргага дэмжих төсөлд хамрагдсан өрхийн тоогоор	25	30	ХЭДС	Сумын ЗДТГ	НБХ,	
19			2.2.2.3. Ахмад настан, хөгжлийн иргэдийн эрхлэлтийг дэмжинэ.	Хөтөлбөрт хамрагдсан ахмад, ХБИргэдийн тоогоор	15	18	ХЭДС	Сумын ЗДТГ	НБХ	
20	Сумын ЗДУАХ-ийн 2.2.3		2.2.3. Иргэдийн хөдөлмөр эрхлэлтийг нэмэгдүүлж, нийгмийн хамгааллыг сайжруулан	Бүтээн байгуулалтын төслүүдийн Үр дунгэр болон хувийн хэвшил, жижиг дунд Үйлдвэрлэл, эрхлэлтийг дэмжих замаар шинээр ажлын байр бий болгоно.	Шинээр бий болсон ажлын байрны тоогоор	133	150	ХЭДС, СХС, ЖДУДС	Сумын ЗДТГ	НБХ, ХХҮТ

21	ажилгүйдлийн түвшинг бууруулна	2.2.3.2. Сул чөлөөтэй ажлын байрны захиалын дагуу ажилгүй иргэдийг хөдөлмөрт бэлтгэж, ажлын байранд зуучилна.	Ажилд зуучилсан иргэдийн тоогоор	546	800	ХЭДС	Сумын ЗДТГ	НБХ, ХХҮГ
22		2.2.3.3. Залуучуудад бизнес эрхлэх ажлын болоход дэмжлэг гарцааны бизнесийг ажиллана.	Үйлчилгээ авсан залуучуудын тоогоор	18	30	ХЭДС	Сумын ЗДТГ	НБХ, ХХҮГ
2.3. Биесийн тамир, спорт								
23		2.3.1.1. Олон нийтийг хамарсан нийтийн биесийн тамирын үйл ажиллагааг як ахуйн нэгж, байгууллагуудын оролцоотойгоор өргөжүүлж, иргэдийн хамрагдалтыг нэмэгдүүлнэ.	Идэвхтэй хөдөлгөөнөөр хичээллэсэн иргэдийн эзлэх хувь	Идэвхтэй хөдөлгөөнөөр хичээллэсэн иргэдийн эзлэх хувь	50%	Арга хэмжээний зардал	Сумын ЗДТГ	БТСГ, СӨБ, ЕВС, Спортын хамтлаг
	2.3.1. Иргэдийг идэвхтэй амьдралын дадал хэвшилд уриалан нийтийн биесийн тамир, спортолд ээлгэй орчин нөхцөлийг бүрдүүлнэ.		2.3.1.2. Нийтийн биесийн тамир, спортын стандарт хангасан заал талбайг цогцолбор барилдсан байх бүхий спорт цогцолбор байгуулна.	“Усан басейн басейн - спорт”	1	УТ, ОНТ ОУ-н байгууллаг а, хандив тусламж	Сумын ЗДТГ	БТСГ, Спортын холбоод
24	Сумын ЗДУАХ-ийн 2.3.1	2.3.1.3. Сумын Засаг даргын дэргэдэх Биесийн тамир, спортыг дэмжих зөвлөлтэй болно.	Зөвлөл байгуулагдсан байх	-	1	-	Сумын ЗДТГ	БТСГ, Спортын холбоод
2.4. Боловсрол								
25	2.4.1. Боловсрол олын Уйлчилгээний чанар, хуртэмж, үр дүнг	2.4.1.1.Хүүхэд Уйлчилгээний хүртэмжийг яслийн Уйлчилгээг эхлүүлж, запуу гэр бүлд хөдөлмөр эрхлэх боломж бурдзуулээ.	Хүүхэд харах чанар нэмэгдүүлэн эрхлэгчийн тоо Хамрагдсан хүүхдийн тоогоор	Хүүхэд харах чанар нэмэгдүүлэн эрхлэгчийн тоо Хамрагдсан хүүхдийн тоогоор	2	4	-	БСУГ, Хүүхэд харах Уйлчилгээг эхлүүлж, Хамрагдсан хүүхдийн тоогоор
26	Сумын ЗДУАХ-ийн 2.4.]				20	40	Сумын ЗДТГ	Сумын ЗДТГ

27	сайжруулина.	2.4.1.2.“Хүүхэд бүр цэцэрлэгт” үргэлжлүүлж, сургалтыг нэмэгдүүлнэ.	хөтөлбөрийг хамран бүр Хамран сургалтын хувь	87%	90%	УТ	Сумын ЗДТГ	БСУТ, СӨБ
28		2.4.1.3.Хөгжлийн чиглэлээр суралцааж байгаа болон суралтын амжилтгаар түргүүлэгч оюутнуудад тэпэлэйт хэрэгжүүлнэ.	Тэтгэлэгт хамрагдсан оюутны тоо	3	5	ОНТ	Сумын ЗДТГ	НБХ БСУТ
29		2.4.1.4.“Хөгжсон чадварлаг хөтөлбөрийг багшийн бүтээмж, суурилсан Унэлэмжийг бий болгоно.	багшаас сургач?” үргэлжлүүлж хөдөлмөрийн гүйцэтгэлд хэрэгжилтийн хувь	88.86%	90.86%	УТ	Сумын ЗДТГ	БСУТ, ЕБС
30		2.4.1.5.Брөнхий боловсролын сургуулийн сурагчдын дунд анги нийтээр сурлагын чанарыг сайжруулах зорилгоор Хотын захирагчийн нэрэмжит анги нийтийн олимпиад зохион байгуулна.	Анги нийтийн гүйцэтгэлийн дундаж оноо	37.9%	50%	ОНХ, Хандив дэмжлэг 8 сая	Сумын ЗДТГ	БСУТ, ЕБС
31	Сумын ЗДУАХ-ийн 2.4.2	2.4.2.Хүн чанартай боловсролыг тэгш хүртээмжтэй, эрүүл аюулгүй орчинд эзэмших нохиодийг бурдуулнэ.	2.4.2.1. Сургууль, цэцэрлэг хичээллэс гадуурх гадуурх сургалтын дүгүйлэнд дэмжих авьяас, хүүхдийн тоогоор чадварыг хөгжүүлнэ.	Хичээллэс гадуурх дүгүйлэнд хамрагдааж буй хүүхдийн тоогоор	1515%	1700	-	Сумын ЗДТГ
32			2.4.2.2. Спортын төрөлжсөн сургалттай дунд сургууль байгуулна.	Хичээл сургалтын Уйл ажиллагаа эхэлсэн байх	1	УТ	Сумын ЗДТГ	БСУТ, ЕБС
33			2.4.2.3. Сургууль, цэцэрлэг, орлогтой байрны шинэчлэлийг дараалалтай хийнэ.	Засвар хийгдсэн барилгын тоо	8	УТ	Сумын ЗДТГ	БСУТ, ЕБС

2.5.Үндэсний бахархал, ов соёл

34	Сумын зДУАХ-ийн 2.5.1	2.5.1.1.Үндэсний үнэтгээний зүйл, уламжлалт өв соёлын дээдэлж, иргэдийг соён гээрүүлж, соёлын бүтээлч үйлдвэрлэлийг хөгжүүлнэ.	2.5.1.1.Соёлын бүтээлч үйлдвэрлэлийг хөгжүүлэх чиглэлээр хотын онцлогт тулгуурласан төлөвлөөг багалж хөгжүүлнэ.	Батлагдсан стратеги төлөвлөгөө хэрэгжилгийн хувь оссон дүнгээр	80	90	ОНХ, Хандив дэмжлэг	Соёлын төв	Сумын зДТГ
35		2.5.2.Түүх соёлын дурсгал, урлагийн бүтээлд тулгуурлан үндэсний бахархлыг төлөвшүүлж, биет болон биет өвийг бус хадгалах, хамгаалах, өвлүүлэх арга хэмжээг зохион байгуулна.	2.5.2.1.Соёлын төвийн дэргэдэх дууйлангийн үйл ажиллагааг нэмэгдүүлж, эрчимжүүлэх ажлыг зохион байгуулна.	Нөлөөллийн үйл ажиллагааны тоогоор	6	10	ОНХ, хандив	Соёлын төв	Сумын зДТГ
36		Сумын зДУАХ-ийн 2.5.2	2.5.2.2. Аймаг, сумын хамгаалалтад авсан түүх, соёлын дурсгалт газруудыг бүртгэл хяналтад авч аймгийн Музейн мэдээллийн санд оруулаха.	Хичээллэж буй дугуйлангийн тоо	2	5	ОНХ, хандив	Соёлын төв	Сумын зДТГ, Телевиз
37		Сумын зДУАХ-ийн 2.5.2	2.5.2.3.Үгийн бичиг хөтөлдөг өрж гэрийн тоог нэмэгдүүлж, “Тэргүүний угийн бичиг хөтөлсөн өрх”-ийг шалгаруулж, олон нийтэд сурталчилна.	Хамгаалтанд авсан дурсгалын тоо дурсгалын тоо	6	7	ОНХ, хандив 9 төрөл	Соёлын төв	Музей, зДТГ, Хот тохижуулах газар
38		Сумын зДУАХ-ийн 2.5.3	2.5.3.Соёлын төвийн мэргэжлийн боловсон хүчиний хангалт, материаллаг	Хаягтайлбар хийсэн дурсгалын тоо	6	7	Хөрөнгө шаардахгүй	Соёлын төв, Ахмадын хороо, БЗД нар	Сумын зДТГ
39		Сумын зДУАХ-ийн 2.5.3	2.5.3.1.Соёлын төвийн ажилтан, албан хаагчдыг тогтвортай ажиллуулж, сургалтад	Мэргэшүүлэх, давтан сургалтад хамруулсан албан хаагчдын эзлэх хувь			ОНХ, хандив, дэмжлэг	Сумын зДТГ	Соёлын төв

40	бааз, тоног төхөөрөмжийг нэмэгдүүлнэ.	2.5.3.2.Шинээр нэмэгдсэн тоног төхөөрөмжний тоо, зарцуулсан хөрөнгө	Оссөн дунгээр Тоног төхөөрөмж-3 зарцуулсан хөрөнгө-13.2 сая	Тоног төхөөрөмж-5 Зарцуулсан хөрөнгө-20 сая	ОНХ, хандив, дэмжлэг	Сумын ЗДТГ	Соёлын төв
41	Сумын ЗДУАХ-ийн 2.5.4	2.5.4. Ундэсний Монгол бичгээ чанартай эзэмшиж, хэрэглэж хэвшинэ.	2.5.4.1.Төрийн албан хэрэг хөтлөлтийг Үндэсний Монгол бичгээр хөтлөх бэлтгэл ажлыг шат дараатай хэрэгжүүлнэ.	Монгол бичгийн сургалтад хамрагдсан төрийн албан хаагчийн эзлэх хувь	67,8%	80%	Улсын төсөв, ОНТ Сумдын ЗДТГ
ГУРАВ. ЭДИЙН ЗАСГИЙН БОДЛОГО							
42	Сумын ЗДУАХ-ийн 3.1.1	3.1.1Эдийн застийн буцэд аж үйлдвэр, барилга, үйлчилгээний салбарын эзлэх хувийн есгөн сумын аж үйлдвэрийн салбарын бүтээгдэхүүн үйлийн дундаж өсөлтийг зургаагас доошгүй хувиар хангтан иргэдийн бодит орлогыг нэмэгдүүлнэ.	3.1.1.1. Сумын аж үйлдвэрийн салбарын бүтээгдэхүүн үйлийн дундаж өсөлтийг зургаагас доошгүй хувиар хангтан иргэдийн бодит орлогыг нэмэгдүүлнэ.	Аж үйлдвэрийн салбарын бүтээгдэхүүний өсөлт тэрбум төгрөг	9.64	10.1	Сумын ЗДТГ
43	Сумын ЗДУАХ-ийн 3.1.1	3.1.1.2. Сумын хэмжээнд гадаад, дотоодын хөрөнгө оруулалтыг нэмэгдүүлэх бодлого хэрэгжүүлнэ.	3.1.1.2. Сумын хэмжээнд гадаад, дотоодын хөрөнгө оруулалтыг нэмэгдүүлэх бодлого хэрэгжүүлнэ.	Нийт хөрөнгө оруулалтын хэмжээ, тэрбум төгрөг	15.0	20.0	Сумын ЗДТГ
44		3.1.1.3. Төр хувийн хэвшлийн түншлэлийг өргөжүүлж дэд бүтцийн болон нийгмийн салбарт хөрөнгө оруулалтыг нэмэгдүүлнэ.	3.1.1.3. Төр хувийн хэвшлийн түншлэлийг өргөжүүлж дэд бүтцийн болон нийгмийн салбарт хөрөнгө оруулалтыг нэмэгдүүлнэ.	Нийт хөрөнгө оруулалтын хэмжээ, тэрбум төгрөг	25.0	30.0	Сумын ЗДТГ
45		3.1.2. Төсвийн орлого, санхүүгийн эх төсвэрийг нэмэгдүүлж, төсвийн хяналтыг хэрэгжүүлнэ.	3.1.2.1.Сумын орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгийн төлөвлөлийг олон нийтийн нэмэгдүүлж, гүйцэтгэлийн хяналтыг хэрэгжүүлнэ.	ОНХСан	52.6	693.3	Гүйцэтгэч байгууллагууд
							Сумын ЗДТГ

46	хөрөнгийг эдийн ниймийн хөгжилд чиглүүлсэн, УР ашитай, хариуцлагатай төлөвлөж, санхүүгийн сахилга батыг сайжруулна.	3.1.2.2. нэгдсэн харьяа төсөвт санхүүгийн үйл ажиллагаанд дотоод хяналт ажилана.	Төрийн сангийн тогтолцоо болон харьяа төсөвт байгууллагуудад Засаг дэргүүн Удирдамжийн дагуу дотоод хяналт хийсэн.	Харьяа төсөвт байгууллага 48	-	Төсөвт байгууллагууд д	Сумын ЗДТГ
47		3.1.2.3. байдал, шилэн хуулийг мөрдөн ажиллана.	Төсвийн ил тод байршиулсан дансны Мэдээллийн хувь	Шилэн дансанд байршиулсан дансны Мэдээллийн хувь	98.5 99	-	Төсөвт байгууллагууд Санхүү алба
48	Сумын ЗДУАХ- ийн 3.1.2	3.1.2.4. орлогын базааз оргожуулна.	Татвар хураалтыг цахимжуулж, төсвийн суурийг оргожуулна.	Төсвийн орлого /сая төгрөг/ 4,984.7	5,278. 7	-	Татварын байцаагч, Санхүү алба
49		3.1.2.5. Сумын нийтэм, эдийн засгийн статистик мэдээллийн санг баяжуулан боловсронуй болгож, төлөвлөгөт, хяналтыг сайжруулна.	Статистикийн мэдээний давтамжийн тоогор	8 төрлийн статистик мэлдээг 196 удаагийн давтамжтай гаргадаг.	196	-	Статистик хариуцсан мэргэжил тэн
50		3.1.2.6. Жижигт үйлдвэрлэл, эрхлэгчдийн Үйл ажиллагаанд банк санхүүгийн байгууллага болон тусгай сануудын эх ҮҮСВЭРЭР ДЭМЖЛЭГ ҮЗҮҮЛНЭ.	Дунд үйлчилгээ хамрагдсан тоо Зээлийн хэмжээ /сая төгрөг/	Тусгай сан болон төсөл хөтөлбөрт хамрагдсан иргэдийн тоо Зээлийн хэмжээ /сая төгрөг/	51 300.0	55 330.0	Санхүү алба
51		3.1.2.7. Сумын өөрийн өмчийн эд хөрөнгийн ашиглалт, хамгаалалтыг сайжруулна.	Үндэсн өмчийн турээслүүлэх, Сумын өмчийг ашиглуулж нэмэгдүүлэх /сая төг/ Нийтийн өмч хөрөнгийн засвар Үйлчилгээг ашиглалтыг сайжруулаха./сая төг/	34.9 9	35.8 10	Төсөвт байгууллагууд д	Сумын ЗДТГ

52		3.1.2.8.Сумын байгууллагын авалтыг цахим шалгаруулалтгаар байгуулна.	Төсөвт төсөвт худалдан сангаас зохион зорилтуулсан төсөвт худалдан зарлан нийлүүлсэн тоогоор	Төсөвт байгууллагын бараа цахим зарлан нийлүүлсэн тоогоор	45	Төсөвт байгууллаг Уудын батлагдсан төсөвт байгууллагууд	Сумын ЗДТГ
53	Сумын ЗДУАХ-ийн 3.1.2	3.1.2.9. Төрийн худалдан авах ажиллагаагаар дотоодын Уйлдвэрлэлийн худалдан авалтыг дэмжин.	Орон нутгийн аж ахуйн байгууллагын хувь	Нийт төвлөрүүлэх орлогын хэмжээ /сая төгрөг/	30% 50%	Төсөвт байгууллагуун албаан төсов	Сумын ЗДТГ
54		3.1.2.10.Малын тоо толгойн албан татварын хувь хэмжээг сумын Иргэдийн Төлөөлөгчийн Хурлаар багтуулж хэрэжилтийг ханган ажиллана.	Нийт төвлөрүүлэх орлогын хэмжээ /сая төгрөг/	5.1	10	Мал бүхий иргэд	Сумын ЗДТГ
ДӨРӨВ. ХӨДӨӨ АЖ АХҮЙ, УЙЛДВЭРЛЭЛИЙН БОДЛОГО							
55	Сумын ЗДУАХ-ийн 4.1.1	4.1.1.1. Мод бутлаг ургамлын тариалалт, жимс, жимсгэний нэр төрөл, Уйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлж, жимс жимсгэний ак ахуйн тоослийг хэрэгжүүлнэ.	Жимсний тарих талбай /га/ суулгацны тоогоор	9.0 1375	9.5 1800	ХХО	Сумын ЗДТГ
56		4.1.1.2. Эрхийн тариалалт, хөтжүүлэн төмс, хүчинций ногоо, хүтээмжийн ак ахуй, жимс жимсгэний тариалалтыг нэмэгдүүлнэ.	Тариалсан талбайн хэмжээ /га/ Хүлэмжийн ак ахуйн тоо, ² сургалтыг зохион бодлогоор дэмжикж, шинэ ургачын ногооны хангамжийг нэмэгдүүлнэ.	26.6 79 5496 4	33.0 85 5720 4	ХХО	Сумын ЗДТГ

		4.1.1.3. Зоорь, агуулахын хүчин чадлыг нэмэгдүүлж, зориийн аж ахуйг хөгжүүлэх ажлыг үе шаттайгаар хэрэгжүүлж хүнсний ногооны дотоодын хэрэгцэг тогтвортой хангах нөхцөлийг бурдуулна.	Шинээр нэмэгдсэн зоорийн тоо /өссөн дунгэр/ багтаамж өссөн дунгэр /тн/	18 257.0	19 287.0	ХХО ХХО	Сумын ЗДТГ Сумын ЗДТГ	ХОХБТХ ХХААГ ХОХБТХ ХХААГ
57		4.1.1.4.Хөрсгүй тариалалтын технологийг түршн, газар тариаланийн Үйлдвэрлэлд нэвтрүүлж эхлүүлнэ.	Үйлдвэрлэсэн талбайн хэмжээгэр /м ² /	200	300	ХХО УТХО ОНТХО ХХО	Сумын ЗДТГ Сумын ЗДТГ	ХОХБТХ ХХААГ ХОХБТХ ХХААГ
58		4.2.1.1. Бусад аймаг, сумдын нутагт байгаа малчид, мал бүхий иргэдийн нийгмийн асуудлыг анхаарч, сумдын аюулгүйн нөөц бэлтгэх талаар тухайн аймаг, сумдын харилцан удирдлагатай тохиоролцож шийдвэрлэн.	Хамрагдсан малчин өрхийн тоогоор	30	50	УТХО ОНТХО ХХО	Сумын ЗДТГ Сумын ЗДТГ	Сумын ЗДТГ Сумын ЗДТГ
59		4.2.1.2. “Монгол малчин” үндэсний хөтөлбөрийг өөрийн орон нутгийн нийцүүлэн хэрэгжүүлнэ.	Аюулгүйн нөөцөд бэлтгэх өвс, тэжээлийн тоо /тонн/	15.0 15.0	20.0 18.0			
60	Сумын ЗДУАХ-ийн 4.2.1	4.2.1. Мал аж ахуйн Үйлдвэрлэлийн нөөц ашиглалт, эдийн застгийн эрэлтийг эрчимжүүлж, тоноос чанарт, мал сурэгт цөм сүрийн эзлэх хувийн нэмэгдүүлнэ.	Төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг 70.0-с доогулж хувиар хангана.	80%	85%	ХХО	Сумын ЗДТГ Сумын ЗДТГ	ХОХБТХ ХХААГ ХОХБТХ ХХААГ
61		4.2.1.3.Нутгийн “Баянцагаан”, бусад ашиг шимт Үйлдвэрээр нийт мал сурэгт цөм сүргийн эзлэх хувийг нэмэгдүүлнэ.	Ашиг шимт малын нэмэгдсэн тогогоор	8466	9171	ХХО	Сумын ЗДТГ Сумын ЗДТГ	ХОХБТХ ХХААГ ХОХБТХ ХХААГ
62		4.2.1.4. Алслагдсан багуудад гойд ашиг шимт, эрчимжсэн аж ахуй байгуулах иргэд, аж ахуйн нэгжийт дэмжин, мах, сүү цагаан идээний хангамжийг нэмэгдүүлнэ.	Эрчимжсэн аж ахуйн тоо Мах худалдан борлуулдаг цэг Сүү цагаан идээ борлуулдаг цэг	13 6 7 7	14 7 8	ХХО ХХО	Сумын ЗДТГ Сумын ЗДТГ	ХОХБТХ ХХААГ ХОХБТХ ХХААГ

63	4.2.1.5.	Малыг тэмдэглэх бүртгэл мэдээллийн цахим тогтолцоог хөгжүүлнэ.	Мэлдээллийн санд хамруулсан малын тоо	180	250	Сумын ЗДТГ	ХОХБТХ ХХААГ
	Ялган	төвлөрүүлсэн хээллүүлэгчийн тоо /хув/	100	150	-		
	Ялган	төвлөрүүлсэн хээллүүлэгчийн тоо /ухна/	80	100			
64	4.2.1.6.Үндэсний боловсруулах үйлдвэрт арьс, шир нос тооолур, туухий эд болон зохицуулалтын шаардлагад нийцсэн түүхий нийлүүлсэн эрчимжсэн эрхлэгчдэд урамшуулалт нийт малчин, иргэдийн нэмэгдүүлнэ.	Малчин, аж ахуй мөнгөн ажлыг бүхий оролцог	120	150	Сумын ЗДТГ	ХОХБТХ ХХААГ	
	Ялган	урамшуулалт малчин өрхийн тоогоор	100	120	-		
	Ялган	урамшуулалт малчин өрхийн тоогоор	100	120			
65	4.3.1.	Мал, амьтны мэндийг баталгаажуулж, мал аж ахуйн гаралтай түүхий бүтээгдэхүүнээр хангах боломжийг нэмэгдүүлнэ.	Шинжилгээнд хамрагдсан бүтээгдэхүүний хэмжээ	CYY-2 TH Max-2,4 TH	CYY-2,2 TH Max-2,6 TH	Мал ЭМНЭЛГИЙН тасаг	Мал ЭМНЭЛГИЙН газар МЭҮН
66	Сумын ЗДУАХ-ийн 4.3.1	4.3.1.2. Гоч халдварт болон халдварт, зооноз, шимэгчтэх өвчноос Урьдчилан сэргийлэх төлөвлөгөөт арга хэмжээ, Узлэг, тандалтыг ханган,	Хамрагдсан малын тоогоор /мян.толгой/	Халдварт, халдварт өвчноос Урьдчилан сэргийлэх төлөвлөгөөт арга хэмжээ, зохион /мян.толгой/	гоч өвчноос Урьдчилан сэргийлэх төлөвлөгөөт арга хэмжээ, зохион /мян.толгой/	УТ, ОНТ 210.0 209.0	

	нийгийн эрүүл мэндийг хамгаална.	байгуулж, мал, амьтны эрүүл мэндийн мэдээллийн нэгдсэн санг бий болгон, өвчиний эрг илрүүлж, шуурхай хариу арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.	Шимэгчтэх өвчинөс эмчлэн сэргийлэх арга хэмжээ 108.0 мян.толгой Зооноз өвчинөс урьдчилан сэргийлэх тандалт шинжилгээг 240 толгой хээлтуулэгч майд	Мал эмнэлгийн тасаг	Мал эмнэлгийн тасаг	Мал эмнэлгийн газар МЭҮН
67	4.3.1.3. Мал амьтны гаралтай туухий эд бүтээгдэхүүнийг мөрдөн мөшгөх тогтолцоог хэрэгжүүлэх мал эмнэлгийн цахим гэрчилгээ нэвтрүүлж, мал эмнэлгийн үйлчилгээний хүртээмжийг чанар, нэмэгдүүлнэ.	Мал эмнэлгийн цахим системд баталгаажуулалт хийгдсэн гэрчилгээний тоогоор	2400 2000	-	Мал эмнэлгийн тасаг	Мал эмнэлгийн газар МЭҮН
68	4.3.1.4. Халдварт өвчиний голомтыг устгах ариутгал халдвартайжүүлэх зохион эмнэлэг, ариун цэвэр, эрүүл ахуйн нохцилийг сайжруулна.	Халдвартайжүүлэх хийсэн талбайн хэмжээгээр /мян.м ² /	97000	50000 УГ, ОНТ, ХХО	Мал эмнэлгийн тасаг	Мал эмнэлгийн газар МЭҮН
69	4.4.1. Шинэ технологи, үйлчилгээний салбарыг бодлогоор дэмжиж, аж ахуйн нээлж,	байгууллагын чанар стандартыг сайжруулж, чадавхжуулах ажил Мэргэжлийн уралдаан тэмцээн зохион байгуулж урамшиулах.	Зохион байгуулсан уралдаан, тэмцэний тоо	2 2	5,0 сая ХАА-н тасаг	Сумын ЗДТГ
70	Сумын ЗДУАХ-ийн 4.4.1.	4.4.1.2. Төр хувийн хэвшил болон бизнес эрхлэгчдийн хамтын ажиллагааг бэхжүүлж, бизнес мэдээллийн төвийн үйл	Сургалтын тоо, хамрагдсан иргэдийн тоо	5 Төсөл хотөлбөр, ХХО	50 120	ХОХБТХ

	Иргэдийн болит орлогыг нэмэгдүүлнэ.	Иргэдийн болит орлогыг нэмэгдүүлнэ.	Сумын ЗДТГ	ХХААГ
71	Чадвар бүхий нэгжийг чадавхжуулна.	Чадвар бүхий нэгжийг чадавхжуулна.	Чадвар бүхий нэгжийг чадавхжуулна.	Чадвар бүхий нэгжийг чадавхжуулна.
	4.4.1.3. Бэлтгэн нийлүүлэгчээс Уйлдвэрлэгч сум аймгийн зорилтын хүрээнд “Уйлдвэржилт “ЖДУ-27” үргэлжлиүүнэ.	Шинээр байгуулах Уйлдвэр цехийн тоо /сүүний танк/ Дэмжлэг /сая.төг/	Цех-2	Цех-5 ХХО 20 сая
72	4.4.1.4. Сумын хэрэгцээг өөрийн чанаар, стандартад нийцэн бүтэгдэхүүнээр монголний гадагш зохиуулна.	Шинээр байгуулах Уйлдвэрлэгчийн чуунмодод Уйлдвэрлэв Узсгалын худалдаа зохион байгуулах Аймгаас зохион байгуулах Узсгалын худалдаанд оролцох	Цех-2 ХХС-182.0 АХС-20.0 ЖДҮХС-30.0 Уйлдвэрлэсэн бүтэгдэхүүний борлуулалт /гэрбум/ Зуунмодод Уйлдвэрлэв Узсгалын худалдаа зохион байгуулах Аймгаас зохион байгуулах Узсгалын худалдаанд оролцох	Цех-5 ХХО 20 сая 250.0 30.0 50.0 2.6 3.2 -
	4.4.1.5. Бизнес эрхлэгчид, Уйлчилгээний стандартыг хангасан барааны зах, зоогийн газар, Уйлчилгээ бодлогоор дэмжинэ.	Шинээр байгуулагдсан хүнс барааны зах, супермаркетын тоо	ХХО 3 5 ХХО 2 2 1 3 1	ХХО 200 сая /2, 6-р батг/ ХХО 200 сая ХХААГ Хувийн хэвшил ХХО 200 сая ХХААГ Хувийн төвийн тоо

74		4.4.1.6. Сумын малчин, мал бүхий иргэдийн эдийн засагт оруулах Ур нэмэгдүүлэх мэлчдын IУ зөвлөгөөн зохион байгуулна	Зохион байгуулсан байна	1	5.0 сая	ХАА-Н тасаг	Сумын ЗДТГ
----	--	---	-------------------------	---	---------	-------------	------------

ТАБ. НОГООН ХӨГЖЛИЙН БОДЛОГО

5.1.1. Ногоон хөгжлийн чиг баримжаанд тулгуурлан “Төвийн бусийн тулгуур төв” Зуунмод хотын срөнхий төлөвлөгөөний дагуу ногогийн байгууламжийн нэмэгдүүлэх.

№	Сумын ЗДТГ-	Ногоон хөгжлийн чиг баримжаанд тулгуурлан “Төвийн бусийн тулгуур төв” Зуунмод хотын срөнхий төлөвлөгөөний дагуу ногогийн байгууламжийн нэмэгдүүлэх.	Ерөнхий төлөвлөгөөний дагуу шинээр ногогийн ургалт осолтийг нэмэгдүүлэх ажлыг мэрээжлийн байгууллагатай хамтран зохион байгуулна.	Нэмэгдүүлсэн мод, бут, ногогийн байгууламжийн тоо хэмжээ	38226 ширхэг мод бут ургаж байна.	БХНСАХЗ 20 сая	Сумын ЗДТГ	БОАЖГ, ХТГ
75	5.1.1	Ногоон хөгжлийн чиг баримжаанд тулгуурлан “Төвийн бусийн тулгуур төв” Зуунмод хотын срөнхий төлөвлөгөөний дагуу ногогийн байгууламжийн нэмэгдүүлэх.	5.1.1.1. Одонт хөглийн угтах хэсэгт хувингаас СҮҮ урсаж байгаагар зохиомжлон цэгтээр ногогийн байгууламж хийнэ.	Нэмэгдүүлсэн ногогийн байгууламжийн нэмэгдүүлэх.	Нэмэгдүүлсэн ногогийн байгууламжийн тоо хэмжээ	38226 ширхэг мод бут ургаж байна.	41226	БХНСАХЗ 20 сая
76	5.1.1	Ногоон хөгжлийн чиг баримжаанд тулгуурлан “Төвийн бусийн тулгуур төв” Зуунмод хотын срөнхий төлөвлөгөөний дагуу ногогийн байгууламжийн нэмэгдүүлэх.	5.1.1.2. Одонт хөглийн угтах хэсэгт хувингаас СҮҮ урсаж байгаагар зохиомжлон цэгтээр ногогийн байгууламж хийнэ.	Нэмэгдүүлсэн ногогийн байгууламжийн нэмэгдүүлэх.	Нэмэгдүүлсэн ногогийн байгууламжийн тоо хэмжээ	Нэмэгдүүлсэн ногогийн байгууламжийн тоо хэмжээ	3 метр ондөр -	ОНТ 19,8
77		5.1.1.3. Одонт хөтөлөөс ХААН банкны уулзвар хүртэлх зам дагуу “Төв-100 жил” гэсэн бичвэр бүхий цэцгийн мандал хийнэ.	5.1.1.4. Цагаан хаалганы зүүн хэсэгт Таван хошуу малын дурсгэй усан толио бүхий ногогийн байгууламж хийнэ.	Нэмэгдүүлсэн ногогийн байгууламжийн нэмэгдүүлэх.	Нэмэгдүүлсэн ногогийн байгууламжийн нэмэгдүүлэх.	Нэмэгдүүлсэн ногогийн байгууламжийн нэмэгдүүлэх.	3 метр ондөр -	2-р улиралд
78		5.1.1.5. ХААН банкны уулзвараас 1000 айлын орон суудлын уулзвар хүртэл явган хүний зам дагуу улиас модыг хийгдсэн.	5.1.1.6. Сумын малчин, мал бүхий иргэдийн эдийн засагт оруулах Ур нэмэгдүүлэх мэлчдын IУ зөвлөгөөн зохион байгуулна	Сумын ЗДТГ	Зуунмод хотын срөнхий төлөвлөгөөний дагуу ногогийн байгууламжийн нэмэгдүүлэх.	Зуунмод хотын срөнхий төлөвлөгөөний дагуу ногогийн байгууламжийн нэмэгдүүлэх.	2-р улиралд	ОНТ 35,2
79					Улиас модонд хэлбэржүүлэх М2 газарт цэцэг тарина.	Улиас модонд хэлбэржүүлэх М2 газарт цэцэг тарина.	Улиаралд	ОНТ 34,9

80	Сумын здүүхийн 5.1.1	5.1.1.6.Одонт хотелд байрлах ногоон байгууламжийн хуучин хашаа болон нурсан самбарыг засаж, будах ажил хийгдэнэ.	Зуунмод сумын онгоц үзэмж сайжирна	Ногоон байгууламжийн хашаанд ургаж байгаа мондуудыг хэлбэржүүлэх отдолол хийгдсэн.	Ногоон байгууламжийн жийн онгоц үзэмж сайжирна	2-р улиралд	Сумын зДТГ	Зуунмод цэцэрлэгжүү лэлт ОНОХААТУГ
81		5.1.1.7."Солонго цогцолбор"- оос "Андууд" захын урдаа зам хүргэл, Хуучин авто зогсооюус 3 замын Уутгвар хүргэлх явган хүний зам дагуу ногоон байгууламжинд зүлэг, цэцэг, мод тарьж тохижуулна.	Зуунмод сумын онгоц үзэмж сайжирна	Хашаажкуулж 1513 ширхэг мөд тарьсан.	1525 м2 талбайд цэцэг, зүлэг тарина	2-р улиралд	Сумын зДТГ	Зуунмод цэцэрлэгжүү лэлт ОНОХААТУГ
82		5.1.1.8.1000 айлын орон суудны уулзвараас 19, 20, 21-р байр хүргэл таригдсан Нарс модны хашааг засварлан, хөрсийг сольж, чулуугаар хашиж, цэцэг, мод тарьж тохижуулна.	Зуунмод сумын онгоц үзэмж сайжирна	-	1869 м2 талбайд цэцэг, зүлэг тарина.	2-р улиралд	Сумын зДТГ	Зуунмод цэцэрлэгжүү лэлт ОНОХААТУГ
83		5.1.1.9.Цэнгэлдэх хүрээлэнгийн хашаанд мөд тарьж, шавар болон мөдөн цэцгийн сав хийж цэцэг тарина.	Хийгдсэн цэцгийн мандал, таригдсан мөдны тоогоор	-	40 цэцгийн мандал хийгдэж, 537 мод тарина.	2-р улиралд	Сумын зДТГ	Зуунмод цэцэрлэгжүү лэлт ОНОХААТУГ
84		5.1.1.10.Аж ахуйн нэгж, байгууллагын гаднах тохижилт, байгууламжийн зурагалыг мэргэжлийн албаны байгууламжтай албан оролцоотой хийлгэж, зураг төсвийн дагуу ногоон байгууламж хийн.	Тохижуулж сайжруулсан ногоон байгууламжтай албан байгууллагын тоогоор	48	БХНСАХЗ ОНТ	Сумын зДТГ	Зуунмод цэцэрлэгжүү лэлт ОНОХААТУГ	
85		5.1.1.11.Иргэд, байгууллага, аж ахуйн нэгжид мөд бут, цэцэг, зүлэг тарих	Мод бут шинээр тарьж ургуулсан ерхийн тоо	320	БХНСАХЗ ОНТ Төсөл	Сумын зДТГ	Зуунмод цэцэрлэгжүү лэлт	

90	Сумын ЗДУАХ- ийн 5.1.2	5.1.2. Агаарын чанарт хяналт шинжилгээ хийж, агаар бодирдлыг бууруулан иргээдийг эрүүл аюулгүй орчинд амьдрах нөхцийг сайжруулна.	Яндантай өрхийн тоо буурсан дунггаар зохион байгуулна.	Яндантай өрхийн тоо 1907 байна.	ОНТ БХНСАХЗ	Сумын ЗДТГ	БОАЖГ
91		5.1.2.2. Сайжруулсан шахмал тулиний үйлдвэрлэлийг бодлогын хувьд дэмжин шахмал түүлний хэрэглээг нэвтрүүлнэ.	Нийт нүүрсний хэрэглээнд шахмал түүш хэрэглэж буй өрхийн эзлэх хувь	20%	30%	ОНТ ЗДТГ	Зуунмод сумын ЗДТГ
92		5.1.3.1. Аж ахуй нэгж байгууллагын оролцоотой нийтийн эзэмшилийн зам талбайд байриших хогийн савны тоог нэмэгдүүлнэ.	Хогийн савны тоо өссөн дунгэр	Зуунмод хотын хэмжээнд нийтийн эзэмшилийн талбайд 25 ширхэг хогийн сав байна.	ОНТ БХНСАХЗ 5,0	Сумын ЗДТГ	ХТТ
93	Сумын ЗДУАХ- ийн 5.1.3	5.1.3. Иргэд, хувийн хэвшлийн оролцоотойгоор хог хаягдлын мөнжментийг сайжруулан зөв дадал, хэвшлийг төлөвшүүлэхэд чиглэсэн болдого, үйл ажиллагааг хэрэгжүүлнэ.	5.1.3.2. Айл өрхийн хог хаягдлыг эх Уусвэр дээр нь төрөлжүүлэн ялгах хогийн савны тоог нэмэгдүүлнэ.	Ангилан ялгах хогийн савны тоо	Дахин боловсруулах хог хаягдал хүлээн авах цэг 1 Орон суудлын гадна талбайд 23	ОНТ БХНСАХЗ 2,0	Сумын ЗДТГ
94		5.1.3.3. Эзэнтүй хог хаягдал, хур хог Ууссан цэгүүдийг устгаж, түрж булаах ажлыг үе шаттай зохион байгуулж, зориулаалтын бус цэгт хог хаясан иргэн, аж ахуйн нэгжид тооцох хариуцлагын тогтолцоог сайжруулна.	Иргэн, аж ахуй нэгжийн Үүрэг, хариуцлагыг дээшүүлнэ.	Эзэнтүй хог Ууссан талбайн хэмжээ 1 га	ОНТ БХНСАХЗ 0.5 га	Сумын ЗДТГ	ХТТ МХГ БОАЖГ
95		5.1.3.4. Хог хаягдлыг ачих, цуглуулах, үйлчилгээнд технологийн шинэчлэл хийж, ангилсан	Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	Техник, технологийн шинэчлэл хийсэн тоо-2	ОНТ БХНСАХЗ 2	Сумын ЗДТГ	ХТТ

		Хогийг тусад нь цуглувудаг толтолдоог нэвтрүүлэн хөёрдогч түүхий эд авдаг байгууллага, дэмжинэ.	Хоёрдогч түүхий эдийн нийлүүлэлтийн тоо хэмжээ 300 тн	ОНТ БХНСАХЗ	Сумын ЗДТГ	ХТГ		
96	Сумын ЗДУАХ-ийн 5.1.4	5.1.4. Иргэд, хувийн хэвшлийн оролцоотойгоор хог хаягдлын менежментийг сайжруулан зөв дадал, хэвшлийг төлөвшүүлэхэд чиглэсэн бодлого, ажиллагааг хэрэгжүүлнэ.	5.1.4.1. Хотын төвд инженерийн шугам сүлжээнд холбогдсон орчин үеийн стандартад нийцсэн нийтийн бие засах газар шинээр байгуулна.	Нийтийн бие засах газрын тоо	Нийтийн бие засах цэг 3	ХХО	Сумын ЗДТГ	ХТГ
97	Сумын ЗДУАХ-ийн 5.1.4	Уйл	5.1.4.2. Төвлөрсөн хогийн цэгт хашаа хамгаалалтыг сайжруулан, цахилгааны эх үүсвэрийг татах үе шаттай шийдвэрлэж, хог хаягдлыг жинлэх пүү байрлуулна.	Нөхөн сэргээсэн талбайн хэмжээгээр га	1.5 га	ОНТ БХНСАХЗ	Сумын ЗДТГ	ХТГ
98	Сумын ЗДУАХ-ийн 5.1.5	Эрүүл ахуйн стандартын шаардлага	5.1.5.1. Хотын төвийн үндны худгийн засвар, шинэчлэлийн ажлыг үе шаттай хийж усан санг цахимжуулна	Засвар шинэчлэл хийсэн худаг усан сангийн тоо	Цахим усан сан-18	ОНТ БХНСАХЗ	Сумын ЗДТГ	ХТГ
99	Сумын ЗДУАХ-ийн 5.2.1	Хун амьн ундны усаар хангаж, орчин үеийн дэвшилтэд технологи нэвтрүүлнэ.	5.1.5.2. Хун амьн ундны усны шинжилгээ тогтмол хийгээж үс цэвэрчүүлэх, зөөрүүлэх төхөөрөмж суурилуулна.	Үйл ажиллаганы хэрэгжилт	Усны чанарын шинжилгээ сар тутамд	ОНТ БХНСАХЗ	Сумын ЗДТГ	ДЭХГ
100	Сумын ЗДУАХ-ийн 5.2.1	Аялал жуулчалын чанар, стандартыг сайжруулж жуулчдын тоог	5.2.1. Аялал 5.2.1.1. Зуунмод хот доторх аялал жуулчалын чиглэл Маршрутыг тоогоjk, хүүхэд залуучуудад хотын туух, дурсгалт газруудын талаар мэдлэг олгоно.	Зохион байгуулсан ага хэмжээний тоогоор	ОНТ БХНСАХЗ	Сумын ЗДТГ	БОАЖГ	

	нэмэгдүүлнэ.	5.2.1.2. Манзуулирын түүхэн дурсгалт газрыг түшиглээн, соёл, шашин, аялал жуулчлалын цогцолборыг техник эдийн засгийн УЗҮҮЛЭЛТ /ГЭЭҮ/-ийн дагуу төсөл хотолбор, хувийн хөрөнгө оруулалт татах замаар үе шаттай байгуулж эхэнэ.	Төслийн хэрэгжилтийн хувь	7.4 км зам ашиглалтанд орсон.	60%	ОНТ БХНСАХЗ	БОАЖГ	Сумын ЗДТГ
101		5.2.1.3. Аялал жуулчлалын 10 жилийн мастер төлөвлөгөөг батлуулан хэрэгжүүлж, (түүх, танин мэдэхүй, хот доторх, байгаль, шашин соёл) -ын аялал жуулчлалын брендинг бий болгоно.	Хөтөлбөр хэрэгжилтийн хувь	60%	80%	ОНТ БХНСАХЗ	БОАЖГ	Сумын ЗДТГ
ЗУРГАА. БУС, ОРОН НУТГИЙН ХӨГЖЛИЙН БОДЛОГО								
Тэргүүлэх зорилт: Ногоон хөгжлийн чиг баримжаанд тулгуурлан хот байгуулалтын инженерийн дэд бүтцийн төсөл, хотолборийг хэрэгжүүлэн, иргэдийн язгуухай замдрах тохиолг орчныг бурдуйни.								
			6.1. Төвийн бусийн тулгуур төв Зуунмод					
102		6.1.1. Олон улсын шинжлэх ухаан, технологийн төв, тээрийн зантилаа, ондөр технологийн Уйлдвэрлэл, Уйлчилгээний бүс бүхий эко хотуудыг хөгжүүлнэ.	6.1.1.1.“Шинэ Зуунмод”, “Майдар” шинэ хотын бүтээн байгуулалтад орон нутгийн оролцоог хангаж, хамтран ажиллана.	Үйл ажиллагааны хэрэгжилтээр	Майдар-судалгаа, Үнэлгээ хийгдсэн. Шинэ Зуунмод хот-өрөнхий төлөвлөгөө хийгдсэн.	-	Сумын ЗДТГ	МУЗГ БХБЯ ЗТХЯ ЭХЯ ХОХБТХ ГХБХБГ
103	Сумын ЗДУАХ-ийн 6.1.1		6.1.1.2.Олон улсын нисэх буудал, Богд хаан темэр зам, авто замын зангилаа бүхий олон улсын тээвэр, логистик төв байгуулахад орон нутгийн оролцоог хангана.					ХОХБТХ ГХБХБГ
104				Шинээр байгуулсан тээвэр логистикийн төвийн тоо		1	УХОХХО	Сумын ЗДТГ

6.1.2.1. Төвийн бусийн тулuurт төв зуунмод хот					
105		6.1.2.1.Зуунмод хотыг 2030 он хүргэл хөгжүүлэх хөгжлийн төрөнхий хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг шаардлагатай хэсэгчилсэн төлөвлөгөө, зураг тесэл, ТЭЗҮ боловсруулж үе шаттай хэрэгжүүлнэ.	Боловсруулсан баримт бичгийн тоо өссөн дүнгээр	ОНХО, УХО, ГХО	Сумын ЗДТГ
106	Сумын ЗДУА Х-ийн 6.1.2	6.1.2. Төвийн бусийн тулuurт зуунмод хотыг 2030 он хүргэл хөгжүүлэх хөгжлийн төрөнхийн төлөвлөгөөний дагуу шинжлэхүүн болгоо болон төвийн төлөвлөгөөний дагуу шинжлэхүүн болгоо	Барилсан барилга байгууламжийн өссөн тогогоор хангамж бүхий шинэ дэд төв ажлыг байгуулах үргэлжлүүлнэ.	ХХО ГХО УХО ОНХО	Сумын ЗДТГ
107		6.1.2.3.Зуунмод хотод аялал жуулчлалын шинэ чиглэл болох Монголын Үндэсний археологи, палеонтологи, утсаатны музей байгуулна.	Төслийн ажлын явц, хувь	УХО 5.7 тэрбум	Сумын ЗДТГ
108		6.1.2.4.Нийтийн тээврийн болгон хот хөгжүүлнэ.	3 автобусанд 10,0 сая төгрөгөөр сэлбэг, дугуй авч өгсөн. 1 шинэ автобусны буудал	ОНХО 740.0 UB САВ нэвтрүүлэх	Сумын ЗДТГ Такси Үйлчилгээний й компаниуд
109		6.1.2.5. 30 Мвт хүчин чадал бүхий Дулааны станцыг барж ашиглалтад оруулсан, ашиглалтад оруулсан, барилыг ажил	Шинээр барж ашиглалтад оруулах Дулааны барилыг ажил	Төсөл хөтөлбөр 48000,0	ЭХЯам АЗДТГ

		станицаас хэрэглэгч хүргэлх 2, 3-р хэлхээний шугам сүлжээг шинчлэх ажлыг үе шаттай хэрэгжүүлнэ.	станц	750,0 сая төгрөөр 350 метр 2-р хэлхээний шугамын шинэчлэл /км/ шинэчлэх ажил хийгдэн.	УХО, ОНХС 11600,0 3-р хэлхээнд 220,0 сая сумын төсөвт суусан	УХХО Төсөл хөтөлбөр 186325,0	Сумын ЗДТГ Сумын ЗДТГ Сумын ЗДТГ	ХОХБТХ ГХБХБГ БЗОСК Зүйнмод түгэх төв
110	Сумын ЗДУА Х-ийн 6.1.2	6.1.2.6.Цахилгаан хангамжийн эх Үүсвэрийн хүчин чадлыг 110/35/10кВ-ийн хүчдэлтэй 2x6500кВА чадлаар өргөтгено.	Станцын тоо	3,0 тэрбум төгрөөр шугамын ажлыг эхлүүлсэн.	6,3 тэрбум төгрөг	Төсөл хөтөлбөр 186325,0	Сумын ЗДТГ Сумын ЗДТГ	ХОХБТХ ГХБХБГ БЗОСК Зүйнмод түгэх төв
111	Сумын ЗДУА Х-ийн 6.1.2	6.1.2.7.Усан хангамжийн эх Үүсвэрийн барилга тоног байгууламж, төхөөрөмж, шугам сүлжээний шинэчлэлт хийнэ.	Техникийн хувь	Усан хангамжийн эх Үүсвэр дээр 2 гүний худаг шинээр гаргаж тоног төхөөрөмжийн хувь	-	УХО	Сумын ЗДТГ	ХОХБТХ Төв-Чандмань ДЭХГ ОНОҮТ
112	Сумын ЗДУА Х-ийн 6.1.2	6.1.2.8.Хот тохижуулах газрын техник, шинэчлэлийг үе шаттай хийнэ.	Техникийн парк	120,0 сая төгрөөр 4 тусгай тонололтой хогны автомашинтай болсон	2	Төсөл хөтөлбөр, ОНХС 170,0 сая	Хот тохижуулах газар	ХОХБТХ Сумын ЗДТГ

113		6.1.2.9. Сэргээгдэх эрчим хүчиний үйлдвэрлэлийг хөгжүүлнэ.	Ашиглалтанд оруулсан станцын тоогоор	Нарны станци байгуулах газрын асуудлыг шийдвэрлэн хашаажуулсан	-	Төсөл хөтөлбөр ХХО	Төсөл хөрөжүүлэг ч нэгж	АЗДТГ Сумын ЗДТГ
114		6.1.2.10. Төвлөрлийг сааруулах бодлогын хүрээнд аймгийн хотын сумдиг стагустай болгохтой уялдуулан Зуунмод сумыг хот болгох ажлыг эрчимжүүлнэ.	Холбогдох байгууллагын хандалтаар	Үндсэн хуульд нэмэлт өөрчлөлт орсон.	-	-	Сумын ЗДТГ	МУЗГ АЗДТГ
6.2 Хотын тохижилт, шинэчлэл								
115	6.2.1. Сумын төв, суурин газруудыг ногон хөгжлийн стандарт, загварт нийтийн хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөний дагуу хөгжүүлж, иргээдийн ая тухтай ажиллаж амьдрах нөхцөлийг бурдуулнэ.	6.2.1.1. Баг бурд хүүхдийн тоглоомын талбай, 500-аас доошгүй биесийн зам, 1-ээс талбай байгуулах ажлыг иргэд, аж ахуйн нэгжийн оролцоо дэмжилгээтийг хэрэгжүүлнэ.	Шинээр байгуулсан тоглоомын талбайн тоогоор Шинээр нэмэгдсэн ногоон байгууламжийн га	18	20	Сумын ОНХС	Сумын ОНХС	ХОХБТХ ГХБХБГ
116	Сумын ЗДТХ А-ийн 6.2.1	6.2.1.2. Улсын хөрөнгө оруулалтгаар нийгмийн салбарт 160 ортой дотуур байрны барилга, 50 ортой эмнэлгийн барилтын ажлуудыг үргэлжлүүлнэ.	Барилтын ажлууд эхэлсэн. Ирээдүй цэцэрлэгтийн дээврийн их засварын ажил Хүмүүн аллах сургуулийн	1992900,0	5578400,0	УХО	Сумын ЗДТГ	ХОХБТХ ГХБХБГ

		ариутгах татуургын шинэчлэлийн ажил				
117	6.2.1.3. Аж ахуйн нэгж, байгууллагын гэрлэн хаяг, зар сургалчилгааны фасадны болон гудамж, зам талбайн нэмэгдүүлж, стандартад нийцүүлнэ.	Гэрлэн хаяг нэмэгдүүлсэн байгууллагын тоо Фасадны Гэрэлтүүлэг хийсэн байгууллагын тоо	80	100	ХХО	Сумын ЗДТГ, “Төв гэрэл” ХХК
118	6.2.1.4. Үерийн далан, суваг борооны болон хөрсний ус зайлзуулах шутам суджээний шаттайгаар ажлыг Үе хэрэгжүүлнэ.	Зураг төсөв батлагдсан, 4 км үерийн даланийн 2 км ажил бүрэн хийдээж дууссан. Хөрсний ус зайлзуулах 400,0 сая төгрөгөөр ажил хийдсэн.	70	90	ХХО	УХО ОНХО Сумдын ЗДТГ
119	6.2.1.5. Ашиглаждаж буй барилга байгууламжийг паспоржуулан, газар хөдлөлтөд тэсвэрлэх чадварт багтаажуулалтыг мэргэжлийн байгууллагаар хүчинтээлийн зураг боловсруулах ажлыг эхлүүлэв.	Паспортжуулсан барилга, байгууламжийн тоогоор	30	30	УХО ОНХО Сумын ЗДТГ	ГХБХБГ, МХТ
120	6.2.1.6. Гэр хорооллын айл өрхийг нэлдсэн дулаан, цэвэр, бохир усны инженерийн шугам суржээнд холбогдох өрхийн тоо бессөн дунгээр	Нэгдсэн дулаан, цэвэр, бохир усны инженерийн шугам суржээнд холбогдох өрхийн тоо бессөн дунгээр	300	320	УХО, ОНХС Сумын ЗДТГ	ХОХБТХ ГХБХБГ БЗОСК

125	телеволелтийн стандарт хангулан, орон суудны хангамжийг хувьд хүргэнэ.	6.3.1.2. Зуунмод хотын ерөнхий төлөвлөгөөнд тусгагдсан, шинэ суурьшилын бүсийн 1000 айлын орон суудны хорооллын барилгажилтын ажлыг дуусгаж, 2000 айлын орон суудны хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ.	Шинээр ашиглалтад орсон орон суудны эрхийн тоо	526	756	УХО, ГХО, ОНХО Хувийн хөрөнгө	Сумын ЗДТГ	ГХБХБГ, БЗОСК, ХОХБТХ
126		6.3.1.3. Инженерийн шугам судлжээнд холбогдсон хувийн орон суудны хангамжийг нэмэгдүүлж, амьдралын дээшлүүлнэ.	Амины орон сууц барьсан эрхийн тоогоор	270	300	ХХО, ОНХО, УХО	Сумын ЗДТГ	ГХБХБГ, БЗОСК,
127		6.3.1.4. Нийтийн эзэмшилийн орон суудны гадна фасад, орц, дээвэр подвалыг засварлах ажлыг Эрэмбэ тогтоон Чөшгөлтэй хэрэгжүүлнэ.	Засварласан орон суушны тоогоор	12, 47- байрнуудын дээвэр, 18-р байрны фасадын их засварыг хийсн.	16, 17-р байр фасад 210 сая	ОНХО 16, 17-р байр фасад	Сумын ЗДТГ	БЗОСК, ГХБХБГ ХОХБТХ
128		6.3.1.5. Ашиглалтын шаардлага хангахгүй нийтийн эзэмшилийн орон суудны байгууламж, байруудыг дахин төлөвлөлтэд хамруулна.	Дахин төлөвлөлт хийх байршилын тоо (өссөн дүнгээр)	3	4	УХО ОНХО ХХО	Сумын ЗДТГ	ГХБХБГБЗ ОСК ХОХБТХ
129		6.3.1.6. Гудамж талбайн гэрэлтүүлийг нэмэгдүүлэн бүрэн камеркуулах ажлыг шат дараатай хийж гүйцэтгэнэ.	Шинээр сууринуулсан гудамжны гэрэлтүүлийн тоогоор	4264 гэрэлтүүлэг 13 камер	4350 31	ОНХО 120,0 сая	Сумын ЗДТГ Төв Гэрэл-ХХК	ХОХБТХ БЗОСК
130		6.3.1.7. Гудамж талбайн нэр, байшин барилгын хаягийн нэгдсэн стандартарт хангуулж хотын соёлыг нэмэгдүүлнэ.	Хаягийн нэгдсэн стандарттай болгоно.	1	1	ОНХО	Сумын ЗДТГ	ГХБХБГ

131		6.3.1.8. Зуунмод сүманд гэрэлт гудамж байгуулах	Хүүхэд залуучуудын чөлөөт цагийг онгөрүүлэх гэрэлт гудамж шинээр байгуулна.	-	1	ОНХО 300,0	Сумын ЗДТГ	ГХБХГ
6.4. Зам тээвэр, харицаа холбоо								
132	Сумын ЗДУА Х-ийн 6.4.1	6.4.1.1 Хотын төв, гэр хорооллыг холбосон авто зам болон хотхонуудын зам талбайг шат дараатай барьж тээврийн хэрэгслийн ил зогсоолуудыг нэмэгдүүлнэ.	Ашиглалтад оруулсан авто замын урт /км/ хөндий 8,4 км	Зуунмод-Хөшгийн 8,4 км	Баянхошуу баг чиглэлийн авто зам	ОНХО 500,0 сая	Сумын ЗДТГ	ХОХБТХ
133	Сумын ЗДУА Х-ийн 6.4.1	6.4.1.2. Авто зам, гуурин өргөтгөл шинэнчлэлт, их засвар, ээлжит засварыг үе шагтай хийж, арчалалтын аклыг тогтмол гүйцэтгэнэ. 6.4.1. Хотын авто замын сүлжэг нэмэгдүүлж, иргэдийн аюулгүй тав тухтай зорчих нехцөлийг бүрдүүлнэ.	Авто замын хэмжээгээр	Ланс зам төгрөөр гүүрэн байгууламж шинээр баригдсан.	500 метр авто замын шинчлэлийн ажил хийгдсэн, Ланс зам төгрөөр гүүрэн байгууламж шинээр баригдсан.	ОНХО 100,0	Сумын ЗДТГ	ХОХБТХ Төв АЗАА-ХХК
134		6.4.1.3. Хотын авто зам, явтан зам, гэрэлтүүлэг, ногоон байгууламжийн мэдээллийн сангийн нэмэгдүүлнэ.	Шинээр ашиглалтанд орж нэмэгдсэн авто зам, явган зам, гэрэлтүүлэг, ногоон байгууламжийн ёсөн дүнгээр	Авто зам 39,4 км Явган зам 24966 м ² Гэрэлтүүлэг ширхэг Ногоон байгууламж 42,1 га	Сумын ЗДТГ	ХОХБТХ		

			6.4.1.4. Нийтийн эзэмшилийн орон суулц, хотхонуудын дундын өмчлөлийн эд хөрөнгө, гаднах зам талбайн тохижилт, ашиглалт, хамгаалалтыг сайжруулж, ногоон байгууламжийг нэмэгдүүлэх ажлыг зохион байгуулна.	Гаднах талбайн тохижилт хийгдсэн орон суулц, хотхони тоогоор	2	8	ХХО, ОНХО	Сумын ЗДТГ	ГХБХБГ, БЗОСК,
135	Сумын ЗДУА Х-ийн 6.4.1		6.4.1.5 “Дугуйн зам” төслийг хэрэгжүүлж жил бүр нэгээс доошгүй км дугуйн зам барина.	Шинээр барьж ашиглалтад оруулсан дугуйн замын урт /км/	2.4	3.4	ОНХО	Сумын ЗДТГ	ГХБХБГ, БЗОСК,
6.4.2. Мэдээлэл, харицаа холбоо									
136	Сумын ЗДУА Х-ийн 6.4.2	6.4.2.1. Мэдээлэл, харицаа холбооны хамрах хүрээг өргөтөж, техник технологийг нэвтрүүлнэ.	6.4.2.1. Шинээр баригдаж хотхон, хороолол, суурин газрын амраалт чөлөөт цагийн бүсэд ондөр хурдны шилэн кабелийн сувагчал УҮСЛЭН Уйлчилгээний хүртээмжийг нэмэгдүүлнэ.	Өндөр хурдны интернэт оруулсан тоогоор	-	ХХО	Сумын ЗДТГ	ГХБХБГ, БЗОСК	Сумын ЗДТГ
6.5 Газрын харилцаа									
138	Сумын ЗДУА Х-ийн 6.5.1	6.5.1. Газрын талаар баримтлах сумын бодлогыг хэрэгжүүлэн сумын газар зохион байгуулалтын ерөнхий төлөвлөгөөний талгаруулалтын сурьшлын бусэд газрын тухай хуулийн далуу иргэн, хуулийн этгээдэд газрыг дуудлага, төслөл сонгон шалгаруулалтгаар эзэмшилэх ажлыг зохион байгуулна.	6.5.1.1. Сумын хэмжээнд нийт эзэмшиж байгаа газрыг нь эмчлүүлэх ажлыг зохион байгуулна	Газар өмчлөлийн явцын хувь ессөн дунгэрээр	Сумын хэмжээнд газар өмчлөлийн явц 21%-д хурсэн	30%	-	Газрын даамал	Сумын ЗДТГ
139	Сумын ЗДУА Х-ийн 6.5.1			6.5.1.2. Хот байгуулалтын төрөнхий хэсэгчилсэн тулгуурлан суурьшлын бусэд газрын тухай хуулийн далуу иргэн, хуулийн этгээдэд газрыг худалдаа, төслөл сонгон шалгаруулалтгаар эзэмшилэх ажлыг зохион байгуулна.	Тухайн жилийн ГЗБ Төлөвлөгөөний гүйцэтгэлийн хувь	80%	90%	Газрын даамал	Сумын ЗДТГ

140		6.5.1.3. Газар зүйн нэрийн /газар нутгийн нэр/ тодруулалт хийсэн газар нутгийн тоо хэрэгжилтээр зохион байгуулна.	Нэрийн тодруулалт хийсэн газар нутгийн тоо хэрэгжилтээр	20	30	-	Газрын даамал	Сумын ЗДТГ
141		6.5.1.4. Сумын хэмжээнд газар ашиглалтын төлөв байдал чанарын хянан баталгааны мэдээллийн системийг нэвтрүүлнэ.	Түхайн жилд хийдсэн газрын төлөв байдал чанарын хянан багалгаа хийсэн /өссөн дунгзэр/	17	30	-	Газрын даамал	Сумын ЗДТГ
142		6.5.1.5.Сумын хилийн цэсийн маргаантай холбогдох асуудлыг байгууллагад уламжилж шийдвэрлүүлнэ.	Сумын хилийн цэсийн асуудлыг үе шаттай шийдвэрлэсэн шийдвэрийн тоогоор	1	-	-	Газрын даамал	Сумын ЗДТГ
143		6.5.1.6.Зуунмод сумын хэмжээнд зөрчилтэй нэгж талбаруудын судалгааг гарган, зөрчлийг арилгах ажлыг зохион байгуулна.	Зөрчил гаргасан хувиар	20%	30%	-	Газрын даамал	Сумын ЗДТГ
144		6.5.1.7.Хаягжуулалтын тухай хүүлийн дагуу сумын ИТХ-ын тогтоолоор батлагсан хаягаар нэгж талбар тус бүрийг газар дээр нь тэмдэгжүүлнэ.	Хаягжуулалт хийгдэх багийн тоогоор	1	1	-	Газрын даамал	Сумдын ЗДТГ
145		6.5.1.8.Сумын хэмжээнд нийт эзэмшиж байгаа иргэн, ак ахуйн нэгжийн газрын бүрэн төсөвт төвлөрүүлэх ажлыг зохион байгуулна.	Суманд төвлөрүүлсэн газрын төлбөрийн дунгзэр	67.6	120.3	-	Газрын даамал	Сумдын ЗДТГ

ДОЛОО. ЗАСАГЛАЛЬН ВОДЛОГО

7.1. “Цахим Монгол”-терийн шуурхай үйлчилгээ:

146	Сүмүн ЗДУА Х-ийн 7.1.1	7.1.1.1 Төрийн болон төрийн бус байгууллагын түншлэл, хамтын ажиллагааг өргөжүүлж, төрийн зарим чиг ургийг төрийн бус байгууллагаар гүйцэтгүүлж ажлын үр дүнг дээшлүүлиэ.	Хамтран ажилласан ТББ-ын тоо	6	3ДТГ, Баг, харьяа төсөвт байгууллага	Нийтмийн хариуцлагын гэрээгээр хамтран ажиллах байгууллага
147	Төв аймгийн 2021-2025 онд хөгжүүлэх УЧ 5.3.	7.1.1.2 Шинээр нэвтрүүлж буй төрийн мэдээллийн солилцооны "E-mongolia" системийг таниулж хандалт ашиглалтын хэрэглээг нэмэгдүүлиэ.	Хэрэглэгчдийн хувь өссөн дүн	25%	50%	3ДТГ, НҮХМОН ХА
148	Төв аймгийн 2021-2025 онд хөгжүүлэх УЧ 5.3.2	7.1.1.3 Сум харьяа төсөвт байгууллагын мэдээллийн сан, өгөгдлийн бурэн байдал, аюулгүй байдал, УЙЛ ажиллагааны ил тод байдлыг нэмэгдүүлж, иргэд, олон нийтийн оролцоог хангана.	Ил тод байдлын шалгуур ҮЗҮҮЛЭЛТ /хувь/	83.5%	3ДТГ	Төрийн байгууллагууд
149	Төв аймгийн 2021-2025 онд хөгжүүлэх УЧ 5.3.1	7.1.1.4 Нээлттэй хаалгани эдөрлөгийг улираад нэгээс доошуй зохион байгуулж, иргэдийн өргөдөл гомдол, санал хүсэлтийг хулээн авч шийдвэрлэлтийн дундаж хугацааг буруулна.	Нээлттэй хаалгани эдөрлөг зохион байгуулсан тоо	26	28	3ДТГ
150	Төв аймгийн 2021-	7.1.1.5. Засаг захиргааны анхан шатны нэгж, б-н багийн чадавхыг нэмэгдүүлж иргэдээд	Цахим Үйлчилгээ Узүүлж байгаа байийн тоогоор	2	4 ОНТХО 60 сая	3ДТГ

	2025 онд хөгжүү лэх УЧ 5.2.2	терийн үйлчилгээг шуурхай, хүргээмжтэй авах нөхцлийг бүрдүүлж компьютер, хэвлэгчтэй болгоно.					ЗАА, 6 баг
151	Төв аймгийг 2021- 2025 онд хөгжүүл эх УЧ 5.6	7.1.2 Төрийн бүх шатанд авиллыг таслан зогсоох хөтөлбөр хэрэгжүүлж, иргэдийн мэдээлэл солицдох сувгийг өргөжүүлнэ.	7.1.2.1. Төрийн байгууллага, албан тушаалтынг авилын эрсдэллээс урьдчилан сэргийлэх Үйл ажиллагааг Үе шаттай зохион байгуулж, төрийн байгууллагын ажиллагааны нээлттэй байдлыг хангана.	Сургалтанд хамраадсан албан хаагчдын хувиар Үйл	Сургалт нэлөөллийн ажилд албан хаагчдын 90% хамрагдсан.	95%	Сумын ЗДТТ, ХЭЗМэргэ жилтэн
152	Төв аймгийг 2021- 2025 онд хөгжүүл эх 5.1	7.1.3. Бүх нийтэд хүний боловсрол ажлыг Үе шаттай зохион байгуулж, хүний хангахад чиглэсэн олон талт хамтын ажиллагааг өргөжүүлэн, хандлагыг өөрчилнө.	7.1.3.1. Хүний эрхийг хамгаалахад төр, ийгэний эрх, нийгэм, хувийн хэвшлийн аж, олгох ахуйн нэгж иргэдийн нэмэгдүүлнэ.	Хамрагдсан иргэд байгууллагын хувиар	Иргэд, байгууллагын оролцооны хамрагдлал 2.7%	2.9%	ЗДТТ, ХЭЗМэргэ жилтэн
153	Төв аймгийг 2021- 2025 онд хөгжүүл эх 5.5.1	7.1.3.2. Бүх нийтэд хүний эрх, оловсрол олгох ажлыг Үе шаттай зохион байгуулж хандлагыг өөрчилнө.	7.1.3.2. Бүх нийтэд хүний эрх, оловсрол олгох ажлыг Үе шаттай зохион байгуулж хандлагыг өөрчилнө.	Сургалтын тоо	12	15	ЗДТТ, ХЭЗМэргэ жилтэн
7.2. Мэргэшсэн хариуцлагатай төрийн алба							
154	Сумын ЗДУАХ -ийн 7.2.1	7.2.1 Чадаахийн зарчимд сууринласан мэргэшсэн, тогтвортой	7.2.1.1 Харьяа байгууллагуудад чиг Уургийн шинжилгээ хийж, Үйл ажиллагаа, ажил Уургийн давхардалгүй болгоно.	Чиг Уургийн шинжилгээ хийсэн байгууллага /тоо/ дэвхардалгүй болгоно.	ОНТХ 2	3 3	ЗДТГ 3ДТГ
Харьяа төсөвт байгууллага, баг							

155	Анмар 2021- 2025 охиа хөгжлийн хаагчийн ёс зүй, сахилаа хариуцлагыг чангатган	терийн албыг бэхжүүлж, албан хаагчийн ёс зүй, сахилаа хариуцлагыг чангатган	7.2.1.2 Төрийн албан хаагч цааг хугацаа, орон зайнаас Үл хамааран тасралтгүй сурч хөгжих боломж нөхцөлийг бурудуулж, мэдлэг чадварыг тогтол дээшлүүлнэ.	“Төрийн албан хаагчийн сургалтын хөтөлбөр”-ийн хэрэгжилт /хувь/ нөхцөл,	80%	85%	ОНТХ	ЗДТГ	ХЭЭМ
156	Анмар 2021- 2025 охиа хөгжлийн хаагчийн баталгааг сайркуулна.	ажилзах нөхцөл, нийгмийн баталгааг сайркуулна.	7.2.1.3 Төрийн албан хаагчийн ажиллах нөхцөл, нийгмийн баталгааг сайркуулж, үйл ажиллагааны ур дунг дээшлүүлнэ.	Нийгмийн баталгааг хангахад зарцуулсан хөрөнгийн хэмжээ өссөн дунгээр /сая төг/	163	166	ОНТХ	ЗДТГ	Харьяа төсөвт байгууллагын дарага эрхлэгч нар
157	Анмар 2021- 2025 охиа хөгжлийн хаагчийн баталгааг сайркуулна.	ажилзах нөхцөл, нийгмийн баталгааг сайркуулна.	7.2.1.4 Сумын ЗДТГ, харьяа төсөвт байгууллагын албан хаагчдын ёс зүй, сахилга хариуцлагын бурудуулна.	Сахилтын шийтгэл гаргасан албан хаагчдыг буруулсан хувиар	7 албан хаагч сахилтын шийтгэл ногдуулсан. Нийт албан хаагчдын 5%	4.5%	-	ЗДТГ, харьяа төсөвт байгуулла га	ЗДТГ-ын ёс зүйн зөвлөл
158	Төв аймий г 2021- 2025	Төв аймий г 2021- 2025	7.2.1.5 Төрийн албан хаагчийн тогтвортой ажиллах нөхцөлийг томилгооны зөрчил гаргахгүй мерит зарчмыг мөрдлөө болгон ажиллана.	Томилгооны зөрчил буурсан тоогоор	2	1	-	ЗДТГ	сумын ЗДТГ, Баг, Харьяа төсөвт байгууллага
159	Төв аймий г 2021- 2025	Төв аймий г 2021- 2025	7.2.2. Төрийн бодлого, шийдвэрийн хэрэгжилтийн ур нээлттэй ил тод онд хөгжүү лэх ундсэн чиглэл	7.2.2.1. Бодлогын баримт бичиг, хууль тогтоомж, тогтоол шийдвэрийн хэрэгжилтийг ханган, хянагт- шинжилгээ, үнэлгээг тогтмол хийж ажиллана.	XШУДАХ Журмын шалтуур Үзүүлэлтийн хувиар	91.4%	91.8%	-	XШУДАХ М
160	Төв аймий г 2021- 2025	Төв аймий г 2021- 2025	7.2.2. Төрийн бодлого, шийдвэрийн хэрэгжилтийн ур нээлттэй ил тод онд хөгжүү лэх ундсэн чиглэл	7.2.2.2 “Сумын Засаг даргын нэрэмжит Узлэг”-ийг баг, харьяа холбоог залгамж ур дунгийг нөхцөлийг бурудуулна.	Баг харьяа төсөвт байгууллагын ҮР дунгийн гүйцэтгэлийн өсслэлөөр %/о ил тод нээлттэй мэдээллийн	Баг 89.5%	90%	-	XШУДАХ М

161	Төв аймгийг 2021-2025 онд хөгжүүлэх ҮЧХ 5.4.5.	7.2.3 Сум, харьяа төсөвт байгууллагын үйл ажиллагаанд олон улсын стандарт нэвтрүүлж, ирээдийн эхийг ханамжийг нэмэгдүүлнэ.	7.2.3.1. Сум, харьяа чанарын ISO стандарт нэвтрүүлсэн харьяа төсөвт байгууллагын стандартыг сайжруулна.	Чанарын удирдлагын тогтоол ISO стандарт нэвтрүүлсэн харьяа төсөвт байгууллагын тоогоор /өссөн дунгээр/	ОНТХ, Төсөл хөтөлбөр 15.5 сая	8	3ДТГ	сум, баг, харьяа төсөвт байгууллага, Мерит төсөл
162			7.2.3.2. Сум, баг, төсөвт байгууллагын үйлчилгээний чанар, хүргээмжийн талаар иргэдээс авах ханамжийн хөндөнгийн байгууллагар хийлгэж, үр дүнтгэдүүлнэ.	Иргэдийн сэтгэл ханамжийн судалгааны дунгийн хувиар /өссөн дунгээр/			3ДТГ	сумын ЗДТГ, Баг, Харьяа төсөвт байгууллага
7.3 Амар тайван, аюулгүй нийтээм:								
163	Төв аймгийг 2021-2025 онд хөгжүүлэх ҮЧХ 7.2	7.3.1 Иргэд, байгууллагад Узүүлэх эрх зүйн зөвлөө, Уйлчилгээг өргөжүүлж, тодорхой төрийн хэрэг, гЭМТ зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх хэмжээг	7.3.1.1. Эрх зүйн зөвлөө Уйлчилгээ Узүүлэх сургалтанд багши нарыг мэргэшүүлж, эрх зүйн хүргээмжийг нэмэгдүүлнэ.	Сургалтанд хамрагдсан албан хаагчдын тоогоор /өссөн дунгээр/	6	-	3ДТГ, ХЭЭМ	сумын ЗДТГ, Баг, Харьяа төсөвт байгууллага
164	Аннинт 2021-2025 онд хөгжүүлэх ҮЧХ 3.4.4-3.4.5. XERKYYJXAH	3.4.4 XERKYYJXAH 2025 онд хөгжүүлэх ҮЧХ 3.4.5. XERKYYJXAH	7.3.1.2. Төлбөрийн чадваргүй Зуунмод хотын иргэдэд Узүүлэх хууль агаа туслацааны хүрэг хэрэгжүүлнэ.	Хууль эрх зүйн туслацаа авсан иргэний тоогоор	25	30	3ДТГ, ХЭЭМ	сумын ЗДТГ, Баг, Харьяа төсөвт байгууллага

165	Төв аймийг 2021-2025 онд хөтжүү лэх ҮЧ 5.3.3	7.3.1.3. Бүх нийтийн эрх зүйн боловсролыг дээшлүүлэх замаар гэр бүлдээ амар тайван, аюулгүй амьдрах орчин нөхцөлийг бурдудж гэр бүлийн хүчирхийлэлд өргөхөөс урьдчилан сэргийлж, хохирогч иргэдийн эрхийг хамгаална.	Гэр бүлийн хүчирхийллийг бууруулсан тоогоор	6	-	ЗДТТ, ХЭЗМ, НБМ	Сумын ЗДТГ, Баг, Харья төсөвт байгууллага
166	Сумын ЗДУА Х-ийн 7.3.1	7.3.1.4.Хулгай, мал хулгайлax, хөдөлгөөний аюулгүй байдлын эзрэг, гэр бүлийн хүчирхийллийн эсрэг гэмт хэргийн гаралтыг бууруулах ажлыг зохион байгууна.	Тодорхой төрлийн гэмт хэргийн гаралтын хувийг бууруулна.	Хулгай, мал хулгай 6% Хөдөлгөөний аюулгүй байдал 7% Гэр бүлийн хүчирхийлэл 15%	8% 9% 20%	ЗДТТ, ХЭЗМ 120,0 сая	ЦГ, Сумын ГХУСАЗСЗ
167	Төв аймийг 2021-2025 онд хөтжүү лэх ҮЧ 7.5	7.3.1.5.Сэтгээцд нөлөөлөх эм, бэлдмэл болон архинд донтох эмгэгтэй хүмүүст узүүлэх эмчилгээ Уйлчилгээг нэмэгдүүлж, нийгэмшиүүлэх ажлыг зохион байгууна.	Архини хамааралтай иргэдэд нэлжиллийн сургалт зохион байгуулсан тоогоор	4	4	ХЭЗМ, НБМ, ЦГ	Төсөл хотөлбөр хэрэгжүүлэгч байгууллагууд
168	Төв аймийг 2021-2025 онд хөтжүү лэх ҮЧ 7.5	7.3.1.6. Гамшигас хамгаалах төрийн Уйлчилгээг байгууллага иргэдэд шуурхай хүргэх, хуртэмжийг нэмэгдүүлж олон гамшигийн нийтийн тулгуурлаж бууруулна.	Олон нийтийн оролцоог нэмэгдүүлсэн тоогоор	15	17	ЗДТГ	Хамтран ажиллах байгууллага, аж ахуй нэгж, иргэн

7.4. Архив албан хэрэг хотолт					
	7.1.Архив, албан хэрэг хотолтийн үйл мэдээллийн технологийг нэвтрүүлж сумын архивын баримтын хадгалалт хамгаалалтын нөхцлийг сайжруулж, мэдээллийн аюулгүй байдлын болзошгүй аюулаас урьдчилсан сэргийлэх чадавыг бэхжүүлж, архивын улсын бэлтгэнэ.	7.4.1.Сумын болон харьяа төсөвт байгууллагын архивын байрыг стандартын түвшинд ойртуулж, үйлчилгээг шуурхай хүргэж, хүртээмжийг нэмэгдүүлнэ.	Салбар архивуудын стандартын түвшинд ойргүүлсан хувь	ОНГ 1,0-1,5 сая.төг	Сумын ЗДТГ-ын архив
169	7.4.1.2.Архивын Узлын ажлын төлөвлөгөө гаргаж, харьяа төсөвт архивын Узлын ажиллагаанд хяналт шалгалт хийж зөвлөн тусална.	Үзлэгт бэлтгэх төлөвлөгөө гаргаж, харьяа байгууллагуудад Урьдчилсан Узлэгийн тоогоор	Уйл ажиллагаа аны зардаар	АБХЭ	Харьяа төсөвт байгууллага
170	7.5. Гадаад харицаа хамтын ажиллагааны хүрээнд	Гадаад харицаа, хамтын застийн ажиллагааны хөрөнгө оруулалтын хэмжээ /сая.төг/	10	ОНГ	Зуун мод сумын ЗДТГ
171	7.5.1.1.Гадаад хамтын застийн тэргүүлэх чиглэл барьж төр, хувийн хэвшлийн түншлэлд тулгуурлан гадаадын хөрөнгө бодлогыг оруулалтын хэрэгжүүлнэ.	Гадаад харицаа, хамтын застийн тэргүүлэх чиглэл барьж төр, хувийн хэвшлийн түншлэлд тулгуурлан гадаадын хөрөнгө бодлогыг оруулалтын хэрэгжүүлнэ.	8		Соёлын төв, Сургууль, цэцэрлэг, Төсөвт байгууллага
172	7.5.1.2.Харицаат муж, хотуудтай уламжлалт хамтын өргөжүүлэн солилцооны хамтран хэрэгжүүлнэ.	Сургалтын үр дүнгээр	2	30.0 сая	Хүмүүн ногцолбор сургууль

Төслийн № 2021-2025 ОХА ХӨРӨЛБӨР
ТӨСЛИЙН № 2021-2025 ОХА ХӨРӨЛБӨР
ТӨСЛИЙН № 2021-2025 ОХА ХӨРӨЛБӨР
ТӨСЛИЙН № 2021-2025 ОХА ХӨРӨЛБӨР

173	CYMRIN 3IYAX-	mnH 7.5.1	7.5.1.3. Гадаад улсад ажиллаж амьдардаг Зуунмод хотын иргэдийн нэмэгдүүлж, бүтээлч санал санаачилгатай ажил зохион байгуулна.	Хилийн чанадад байгаа иргэдийн хамрагдсан тоо оролцоог санаачилгатай ажил зохион байгуулна.	10	15	ОНТ	Зуун мод сумын 3ДТГ	Соёлын төв
174			7.5.1.4. Сумын “Хөгжлийн төслийн баг”-ийн Уйл ажиллагааны хүрээнд гадаад болон дотоодын төсөл хөтөлбөр хэрэгжүүлнэ.	Шинээр хэрэгжсэн төслийн тоо	25	40	Гадаадын хөрөнгө оруулалтаа рОНТ	Зуунмод сумын 3ДТГ	Багийн Засаг дарга нар, Төсөвт байгууллагууд
7.7. Батлан хамгаалах									
175			7.7.1 Батлан хамгаалах нь бүх нийтийн Уйл байх хэрэг зарчимд тулгуурлан Орон нутгийн хамгаалалтын тогтолцоог бэхжүүлж, дайчилгааны төлөвлөлтийг шинэчилнэ	Дээд боловсролтой залуусын хамрагдалтын тоогоор	7.7.1.1 Дайчилгааны бэлтгэл нөөцийн бүрэлдэхүүнийг сургах, дээд боловсролтой залуусыг цэргийн мэргэжил эзэмшиүүлнэ.	-	Сумын 3ДТГ	Аймгийн ЗДТГ-ын Цэргийн штаб	

НАЙМ. ТӨВ АЙМГИЙН ТҮҮХТ ОЙ УГТСАН БҮТЭЭЛЧ АЖИЛ

176		8.1.1.1. Аймгийн түүхт 100 жилийн ойг утгсан бүтээлч ажлын төлөвлөгөөтэй болно.	100-н бүтээлч ажлын төлөвлөгөөтэй болно.	-	Сумын Засаг дарын зөвлөөр төлөвлөгөөтэй баттуулна.	УТХ, ОНХ, Хандив	ЗДТГ	ЗДТГ	Хамтран ажиллах байгууллага, иргэн
177		8.1.1.2. Аймгийн 100 жилийн ойг утгаж байгуулалтын хүрээнд иргэд, ААН, албан байгуулалтын санаачилга, өрнүүлэн хийдэх ажлын саналыг авч дэмжих	бүтээн байгуулалтын ажлын албан байгуулалтын санаачилга, өрнүүлэн хийдэх ажлын саналыг авч дэмжих	“100-н бүтээлч ажил”-ыг зохион байгуулна.	40	Төрийн болон төрийн бус 100 байгууллагад албан тоот хүргүүлнэ.	УТХ, ОНХ, Хандив	ЗДТГ	Хамтран ажиллах байгууллага, иргэн
		8.1.1.3. Аймгийн байгаль орчныг хамгаалах нохон сэргээх ариг хэмжээний 300,0 сая төгрөгийн зардаар Зуунмод хотын төвийн ногоон цээрлэгжүүлэлт хийх ажлыг БОАЖГ-тай хамтран зохион байгуулна.	Ногоон байгууламж нэмэгдсэн тоогоор	4000	5000	УТХ, ОНХ, Хандив	ЗДТГ	ЗДТГ	Хамтран ажиллах байгууллага, иргэн
178		8.1.1.4. Аймгийн 100 жилийн ойг утгаж нийтийн зориулалттай орон суудны гэрэлтүүлгийн ажил /16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 101, 1, 27, 40, 41 хойд 46, 47, 48, 25, 201, 400, 501, 502, 111/ байрнуудын гадна фасадыг гэрэлтүүлэх ажлыг зохион байгуулна.	Гадна фасадны суудлыг гэрэлтүүлэгтэй болсон нийтийн орон сууднуудын тоогоор	3	22	УТХ, ОНХ, Хандив	ЗДТГ	ЗДТГ	Хамтран ажиллах байгууллага, иргэн
179									

СҮҮНМОД СҮМЫН ЗАСАГ ДАРГЫН
ТАМГЫН ГАЗАР